

מסורת הש"ס

(א) צנדירים עמ. איתא רב
אסי, (ב) (לעיל קכ: וש"נ),
(ג) תענית כ: (ד) שם ל: [ע"ש
כמה סיפורים], (ה) (לעיל קכ.),
(ו) ויקרא כג, (ז) (שם),
(ח) ויקרא כג, (ט) בראשית
כב, (י) שמות יב, (יא) א"ת
בזבז, (ל) פתחתא דאליה
רבה לג, (מ) גליות, (נ) ע"ה,

הגהות הב"ח

(ח) גמ' ר' יוסי כי גמ' הרהר
גמול: ר' שבב"ם ד"ה
מצוה (ז) וכו' מלמדי
מקדלו קדש וזהו תיקון
המערות
וקדשות
בשורו מקדשו את
החדש על פי הראיה
קדש: (א) ד"ה שם שגמול
ז' עשה עוד מ' יום גמ'
לילה מלמד ד' נבל:
(ז) תוב' ד"ה שם שגמול וכו'
גמ' ר' יוסטמוס וכו'
ראוי למות בכל שנה:
(ב) בא"ה שגמול שגמול
לפני הדיבור ה"ה בשור
שאף כי לא תתמלי סוכה
(ד) ידעו: (א) בא"ה ונראה לר"ם
לפרש על מדרש:

מוסף תוספות

[illegible]

רבינו גרשום

שבת בראשית לא נאמר.
העמוד הכי קרוב לזה שבת
בראשית נקראת ורשבות
כיוון שחזקו ומושה לא
שבת בו (ו) שבת בראשית
ועוד שבתות אחרות כדכתיב
ויעוד הראשון שבתון
ויעוד שני ויהיה שבת
האדם וגו' ושב שבת
היום וזהו שבת ערד כמה
שבתות לא בני ענינין אבל
שבת בראשית היתה לא
השבתות: מעודי ה' צריכין
קדוש בית דין. ודכתיב אשר
תקראו אותם ערד קדש
ששבתין לא תהיה שבת
השנים ומקדישין זמנים:
שבת בראשית אינה קדשה
קדוש. משום דכלל שבעה
ושבעה ימים שבת היא:
שבתות צריכין מומחה.
לקדש: ביחוד מומחה.
אין מומחה בו
הדיוטות: יום שנתנו בו
לחיות נשואות. חשב
ליום ששבתוהו לחיות
עון ארבעים וארבעים יום
עד יום התפורר: מאי
דרוש התפורר לרואה זה
הוא ותכחיל לא תטוב
ע' נחלה: קדוש ממי מרבי.

(א) אולי צ"ל ומשמה של שבת
ו' נקראו כל השבועות שבת
בראשית: (ב) נראה דצ"ל עד
שלא כלו מתי מדבר לא היה
דיבור עם משה פה אל פה
וכמו דכתיב פה כו':

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קבא.

וְיִשְׁבֶּת בְּרֵאשִׁית אֵינָה צְרִיכָה קִדּוּשׁ בֵּית דִּין. וְאֵס מֵאִמֵּר דְּסוּפָא פֶּרֶק קֵמָא דְּקִידּוּשֵׁין (דף לז: נ) נִפְקָא לֵן מִדְּמַכְיָב מוֹשְׁבֹתֵיכֶם דְּלֹא־מֵרִינִן הֵמָּס מוֹשְׁבֹת דְּכַתֵּב רַחֲמֵנָא גְבִי שִׁבְתָּ לְמָה לִּי אִלְטֵרִין ס"ד אֲמֵינָא הוּאִיל וְעֵינָנָא דְּמוֹעֲדוֹת כְּתִיבָא תִּבְעִי קִדּוּשׁ ב"ד כְּמוֹעֲדוֹת

קמ"ל ויש לומר דרשא דהסח אחיה
 כגון עוזי דדריש הכא מועדי ה'
 נאמר הפרת נדרים לא נאמר^א אי נמי
 אפי' לרבי יוסי הגלילי צריכין תרי
 קראי דאי לא כתיב אלף דא לא הוה
 ממעטין אלף מומחין כגון קרא
 אחרנא למעוטי אפי' הדייטות:

יָוֵם סִלְיָהָ וּמַחֲיָלָהּ. פִּירְשָׁמִי צִמּוֹק
מְרוֹזֵב (צ"ק דף פב. ד"ה מדי):
יָוֵם שִׁבְלָו בּו מְתֵי מַדְבָּר. צִנְהָ
אֲחֵרוֹנָה נִמְי מִתּו וִידְעו שְׁכָבָר

כלתה גזרה כי כצו מתו כל בני י
ולפי שהיו אזלים עד מקפת יום של ט"ו
לא חזר הדיבור שאין השכינה שורה
לא מתוך עזלות ולא מתוך עצבות
כדאשכחן גמי יעקב (תנחומא פ' יצב)
שכל אותן ימים שנאכלה על יוסף לא
שרתה עליו שכינה כדלמך [אצבת]
(דף ל:) ולכן כל ימי אצילתו של ישראל
לא חזר הדיבור שזכותו היה מדבר
עם משה כדלמך בריש מכילתא
לאמר ר' יעקב אומר לא ואמור להם
שזכותו אני מדבר עמך שכל אותן
שלשים ושמונה שנה שהיה כועס על
ישראל לא היה מדבר עם משה וזהו
שנאמר ויהי כאשר תמו וכו' (וממדר)
איכה שהיה רבינו שמואל מציא ראייה
קשיא טובא שאם לא מתו בשנה
אחרונה למה נתעבד הדיבור שנה
יותר שלא חזר^ב ועוד ט"ו אלף
ופרטות איך היו^א לנמות כל שנה ולפי
מדרש איכה היה משה עשר אלף
ופרטות בכל שנה ועוד למאן דלמר
בירושלמי צמודע קטן שכולן בני שנים
מתו חידוש גדול הוא זה שצריך לומר
שחמש עשרה אלפים ופרטות נולדו
בצמרים בכל שנה זה קודם זה^א ועוד
לא

שחזר [אלה] שאז כי איתמלי סיהרא ידעו שפסקה גזרה מעליהם ועוד
ימיה שמחה היא שקדמו למות מאשטקד והכתוב (שמונ כג) את מספר
איתמל איתמל ועוד אלא כי מיהרו למות מאשטקד "לך לא נמנו בני ששים אסר
שהושלמו להן עשרים שנה בשעת יציאתם ש"ך חלה בני שנה לפי
שהיו בני כ' בצמאום וגרלה לר"ת ^(א) לפי מדרש איכה שלא מיהרו
למות אלא בשנה אחרונה ביטל מהן הגזרה ונשארו מהן ט"ו אלף
ופרעוטרות אותן שהיו ראוין למות בשנה אחרונה כמו שמצינו בחזקיהו
דכתיב (מלכים ב ג) לו לביתך כי מת אתה והארריך לו הרבה
^(ב) ויהא דכתיב (במדבר כו) ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן
יהונתן יהושע בן נון היינו מאותן שראוין למות קודם שנתבטלה
הגזרה דכלב יהושע היו בני ארבעים בשלות מרגלים דכרפישית
לעיל (ד' קז: ד"ה מכאן) אי נמי בתחלה נגזר אפי' על בני כ' בצמאום
ולבסוף ריחם עליהם הקב"ה ולא מתו אלא אותן שהיו בשעת גזרה לכל
הנפשות בני עשרים וחמש שנה אחת חשוב שנה ולא יום אחד
דכאמר"י (מסכת פרה פ"א מ"ג) גבי פלגם שכל חוש שלם אינו לא שה
ולא חיל ונשארו בשנה אחרונה כל אותן שהיו בני כ' בצמאום ^(ג) הכי נמי
איתמל איתמל דבילוג קץ זכו כי גר יהיה זרעך מיחלך לא זכו ועבדום וענו
ואותם וכו' והשתא לא שפיר דמאוס חמשה עשר אלפים ופרעוטרות
לשנה לא נתיחד הדיבור עד חמשה עשר באב לא שנה אחרונה שהיו
בראוין למות והיו עוציין בכך עד לאיתמלי סיהרא ומה שהקשה ר"ת
לפירוש הקונטרס למה נשתמה הדיבור שנה ויותר י"ל נמי שאין
השכינה שורה לא מתוך עצבות וכן היו עוציין לפי שהיו סבורין למות
בצבותה שנה והאי דנקט נמי חמשה עשר אלפים ופרעוטרות לאו
על כל שנה ושנה קאמר אלא רוב השנים ^(ד) ומיהו קיון על פירוש
רבינו שמואל לשנה חפרו קברים בשנה אחרונה שהיו סבורין למות
מתו כל אותן שהיו ראוין למות שכל אלה היה יודע בעצמו שלא היה
מבין עשרים ועד ששים מפקודי משה ואהרן;

שבעה

שנה של גזירה נשלמו, קצבו אותו הדור לאותו יו"ט (שם). דאמר כ

מועדי ה' נאמרו. כוליה מפרש לקמיה: **מועדי ה' לריבין קידוש.** שסוהו מקדשין את החדש על פי הראייה וממוך כך ממקדש מועד בזמנו שלפי עיבור השנה ועיבור החדשים המועדים מתעכבין אבל המועדים עצמאן לא היו מקדשין כי אם החדשים כדתאן בר"ה (דף כד.) לגבי

קידוש החדש שאז צית דין אומר מקודש
וכל העם עוין אחריו מקודש מקודש
שנאמר אשר תקראו אותו^א קרי ציה
אלהם ותרי יומי מקודש מקודש נפקא
לן מדמכ"ב^ב מקראי קדש^ג שהיו
מקדשין את החדש על פי הראיה וזהו
המקדשין המועדות וקדושטן: **שבת**
בראשית אינה לריב ידוע. כעין
השם מקדשין המועדות על ידי קידוש
בראשי חדשים אין מקדשין אחד בשבת
בשבת שציעי שלו שבת אלא לעולם
יוס שציעי שבת הוא בלא קידוש צית
דין ופקא ליה מדמכ"ב^ג מועדי ה'
יתירא דמצי למיכתב אלה אשר תקראו
אלהם מקראי קדש. שבת בראשית קרי
בצורה שצתון הלא קרי ליה שבת
בצורה שצתון שמוקדש וקדש משום ימי
בבראשית דשבת ראשונה כתיב צו
בציוכולו^ד ויקדש אותו: **גבי מועדות.**

בפרשת שור או כשז (ויקרא כג):
מועדי ה' לריבוי מומחין. ולא מקדשי
 גד. הדיוטות הפקרת נדרים ולא ציחיד
 מומחה כהפרת נדרים אלא בשלשה
 מומחין דלפינן בראש השנה (נדה) אין לך
 מומחה בישראל יותר ממשה רבינו
 דקאמר ליה רחמנא עד דאיכא אחרן
 בזהדן דכתיב ויאמר ה' אל משה ולא
 מומחין ואין בית דין שקול ומוסיפין
 עליהם עוד אחד: **פגן הפס. במס'**
מעניני. ומשום דקאמר לקמן יום
 שהתורם שצטים כו' נקט לה: **שאלוין**.
 שאפי' מי שיש לה היתה שואלת שלא
 ללציץ את השואלת מחמת שאין לה
 מכלל אמרי' במסכת תענית (דף לה.) יום
 שבו שואלת מצת כהן גדול כו' יום
 שנסגרו בו לוחות האחרונות. כדתיניא

בבסדר עולם משה עלה ה' בששה בסיון לקבל לחותם הראשונות וירד ב"ח
בפתחו דהיינו בסוף ארבעים יום עלה ב"ח ובקש רחמים בשביל עון
ההעגל שנא' ואחנפל לפני ה' את ארבעים היום ואת ארבעים הלילה אשר
הקבצו לי לשראל ואמר לו למשה [שמות לז] פסל לך שני לוחות אבנים כראשונות
ויורד ב"ח ב"ח ואל פסל שני לוחות אבנים כדרכיב [שם] ויפסלו שני לוחות
למשה ויטעם משה בבקר ועלה ב"ח פסל ועשה עוד משה
ויום ו' מל' באב עד ה' בתשרי שנאמר [דברים י] ואנכי עמדתי בהר כימים
וההראשונים ארבעים וגו' ב' בתשרי הוא יום הכפורים נתרנה המקום
בשבתמחה לישראל ואותו היום ירד משה והלוחות בידו: יום שהותרו
האי הוה קים להו: לבא וכו'. שהותרו הסבת נחלה
שפסקו אחרי דור של באי ליהודי שנאמר להם הסבת נחלה ושהטא
במימיהא אם נשמעו עדיון בני אדם שהיו בנאותו הדור אכמי בלשמייהו
קיימי אבל שאר בני אדם שלא היו בנאותו הדור מותרין. ויש מפרשים
ויום שהותרו שבטים שהרי ב"ח באב כלו מתי מדבר דלנקמן וטעמו
הוא בידם שהרי לא לדור המדבר נאמר אלא לבאי הארץ בערבות
ומואב בסוף המ' שנה: יום שהותר שבט בנימין. כל הכן אמוראי
אבלא פליגי אלא מר גמיר האי מרביה ומר גמיר האי מרביה: שכלו
מן מתי מדבר. במדבר איהב' יום שבטל בו החפר דלאמר ר' לוי כל
בערב תשעה באב היה כרוז יואל הכל יאלו לתפור חפרין ושינין דין
ובשחרית הכרוז יואל יבדלו החיים מן המתים והיו בודקין אותן
ונמאלו ט"ו אלף ופרוטרוטו חסרין בכל שנה וכן עשו מ' שנה יום לשנה
ויום לשנה [במדבר יז] הרי מ' שנה בשנה אחרונה עשו כן בדקו עמלן ונמאלו
שטמלים אמרו שמה טעוין בחשבון וכן ב' בו וכן ב"ח וכן ב"ח וכן
ב"ח עד דליתמלי סיהרא כיון דליתמלי סיהרא אמרו ביטל
הקבצו אותה גזירה קשה מעלינו ועשו משתה ושמתה ויו"ט: דאמר
נב' ולכן עשו ימי משתה ושמתה על הדיבור שחזר לתשה:
לח

לכ

עין משפט
ור מצוה

לֹא אֶמְיִן פִּי אֶמְהַל קִדּוּשׁ
הַחֹדֶשׁ הַזֶּה :

תורה אור השלם

1 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רָאשֵׁי
הַמִּטּוֹט לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יי
במדבר ל ב

2 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יי
לְבָנוֹת צִלְפָּחָד לֵאמֹר לטוב
בְּעֵינֵיהֶם תְּהִינָה לְנָשִׁים
אך לְמִשְׁפַּחַת מֹטֶה אֲבֵיהֶם
תְּהִינָה לְנָשִׁים:

במדבר לו ו
3 ואיש ישראל נשבע
במצפה לאמר איש ממנו
לא יתן בתו לבנימין
לאשה: שופטים כא א

מוסף רש"י

[illegible]